

Hr Margus Tsahkna
Välisministeerium

Teie: 30.04.2025 nr VÄM/25-0458/-1K

Meie: 26.05.2025 nr 1-7/117-4

**Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a
määruse nr 171
„Strateegiliste kaupade nimekiri“ muutmise
määruse eelnõu**

Austatud minister

Siseministeerium kooskõlastab Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2011. a määruse nr 171 „Strateegiliste kaupade nimekiri“ (edaspidi *määrus nr 171*) muutmise määruse eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

1. Määruse lisades kasutatav terminoloogia

Juhime tähelepanu, et määruse lisades kasutatav terminoloogia ei kattu Eesti seadusandluses üldiselt kasutatava terminoloogiaga, mistõttu on keeruline mõista, millised esemed kuuluvad või ei kuulu strateegiliste kaupade nimekirja.

Näitena terminid „käsirelv“, „automaatrelv“ ja „lisavarustus“. Õigusselguse huvides, soovitame kasutada samu mõisteid, mis on juba kasutusel siseriiklikus õiguses. Sellest tulenevalt teeme ettepaneku asendada sõna „käsirelvad“ relvaseaduses (edaspidi *RelvS*) kasutatud terminiga „käsituli relvad“ (*RelvS* § 83³ lg 1 p 1), teksti osas, kus see on asjakohane ehk hõlmab ainult tulirelvi, ning sõna „automaatrelvad“ terminiga „automaatuli relvad“ (*RelvS* § 12¹ lg 1 p 1). Määruse nr 171 lisas 1 tuuakse kategooria EST3 juures sisse *RelvS*-i termin „lisaseadmed“, kuid üldiselt nimetatakse terminit „lisavarustus“. Tekib küsimus, kas mõlemaid mõisteid on vaja, kui nende sisu on vähemalt osaliselt kattuv. Samuti, kui soovitakse kasutada *RelvS*-i sõnastust, vajab täiendamist EST3 märkuse nr 1 esimese lause sõnastus, kuhu tuleb lause lõppu lisada *RelvS* § 20¹ lõike 1 sõnastuses olevad sõnad „ja vajalik tulirelva kasutamiseks“.

Ettepanek: kasutada termineid, mida kasutatakse Eesti seadusandluses, mitte võtta tekst üle sõna-sõnalt.

2. Strateegilise kauba seaduse kohaldamine tsiviilrelvadele, nende osadele ja lisaseadmetele

Strateegiliste kaupade nimekiri kehtestatakse strateegilise kauba seaduse (edaspidi *StrKS*) § 2 lõike 10 alusel.

Määruse nr 171 lisa 1 „Sõjaliste kaupade nimekiri“ siseriiklik kategooria EST3, mille asukohta eelnõuga muudetakse, nimetab strateegilise kaubana RelvS-is nimetatud tulirelva osad ja lisaseadmed, mis ei ole loetletud kategoorias ML1. Seletuskirjas selgitatakse, et selle kategooria eesmärk on määratleda riigisiseses sõjaliste kaupade nimekirjas sõjalise kaubana ka RelvS-is nimetatud tulirelva osad ja lisaseadmed ning spetsiaalselt konstrueeritud komponendid.

Täiendavalt on määruse nr 171 muutmise eelnõu seletuskirjas (lk 3 kolmas lõik) antud selgitus:

„StrKS ei kohaldata tsiviilrelva ja tsiviilrelva oluliste osade Eestisse sisseveole ega Eestist väljaveole RelvS § 59 lõikes 4 nimetatud eriloo alusel, samuti tsiviilrelva oluliste osade edasitoimetamisele Euroopa Liidus (§ 1 lg 2 p 1). Seega ei hõlma sõjaliste kaupade nimekiri RelvS-st välja jäetud tsiviilrelva osasid ja RelvS-i alusel eriluba vajavaid tsiviilrelva ja selle olulisi osasid.“

Juhime tähelepanu, et StrKS § 1 lõike 2 punkti 1 kohaselt ei kohaldata StrKS-i üksnes tsiviilrelva, selle oluliste osade ning laskemoona Eestisse sisseveole ja Eestist väljaveole RelvS-i § 59 lõikes 4 nimetatud eriloo alusel, samuti tsiviilrelva, selle oluliste osade ning laskemoona edasitoimetamisele Euroopa Liidus. Sama paragrahvi lõike 2 punkt 2 sätestab, et StrKS-i ei kohaldata tulirelva, selle oluliste osade ning laskemoona lihtsustatud korras ajutisele väljaveole.

Need erandid on StrKS-i lisatud 2012.a jõustunud muudatusena ja täiendavalt muudetud 2015.a. Seletuskirjas on antud selgitus:

„täpsustus tugineb loogilisele arusaamale, mille kohaselt võiks RelvS reguleerida kõik tsiviilkasutuseks mõeldud relvadega seonduva.“

Kuigi seletuskirjast jääb mulje, et kogu tsiviilrelvadega seonduvale StrKS ei kohaldu, ei ole StrKS-i kohaldamisalast välja jäetud tsiviilrelva, selle osade ja lisaseadmete alalist eksporti ja tsiviilrelva mitteoluliste osade ja lisaseadmete piiriülesele veole esitatavaid nõudeid.

RelvS-i kohaselt ei väljastata tulirelva mitteoluliste osade ja lisaseadmete Euroopa Liidu (edaspidi EL) siseseks edasitoimetamiseks, impordiks ja ajutiseks sisse- ja väljaveoks eelluba, luba või eriluba. See, aga ei viita kuidagi asjaolule, et StrKS või RelvS neile ei kohaldu. Tsiviilrelvad, nende osad ja lisaseadmed on nimetatud RelvS-s ja strateegiliste kaupade nimekirjas. Lisaks on tulirelva lisaseadmete (piiratud käibega padrunisalv, helisummuti, lasersihik ja öösihik) käitlemisele seatud siseriiklikud piirangud RelvS-is ja piiriülesele käitlemisele seatud piirangud StrKS-s. Seega ei ole õige väita, et need on RelvS-st ja StrKS-st välja jäetud.

Eeltoodule viitavad ka sõjaliste kaupade nimekirjas olevad märkused, mille kohaselt ei kasutata ML1 a ja ML1 b kategooriasse kuuluvate relvade puhul EL-i sõjaliste kaupade nimekirjas olevaid erisusi:

- 1) ML1 märkus 1 punkt „c“ (eelnoõ lisa 1 lk 2) erand, et ei kohaldata ääretulepadruneid kasutatava vintraudse tulirelva osas;
- 2) ML1 b (eelnoõ lisa 1 lk 4) punktis „c“ nimetatud erand, et ei kohaldata sileraudsete jahija sportrelvade osas.

Nende erandite juures on märges „ei kasutata“ juba alates 2015. aastast. Samuti ei nähta ette erisust kesktulepadrunite kasutatavate vintraudsete tsiviilrelvade osas. Ainus välistus tsiviilrelvade osas tuleneb ML1 kategooria märkusest nr 2, mille kohaselt ML1 kategooria ei

hõlma RelvS-is nimetatud piiratud tsiviilkäibega relvi ega nende olulisi osi, millele väljastatakse vajalik luba RelvS-i alusel.

Kokkuvõtteks, StrKS-i kohaldamine ei ole välistatud tsiviilrelvadele, nende osadele ja lisaseadmetele üldiselt, vaid StrKS piirab seda üksnes teatud liiki vedude puhul, mis on seaduses otsesõnu nimetatud. Samuti ei kohaldata Eesti sõjaliste kaupade nimekirjas EL-i sõjaliste kaupade nimekirjas sätestatud erisusi, mis võiksid tsiviilrelvad, nende osad või lisaseadmed nimekirjast välja jätta. Seetõttu on Siseministeeriumi hinnangul kõik tsiviilrelvad, nende osad ja lisaseadmed strateegilise kaubana käsitletavad ning kuuluvad sõjaliste kaupade nimekirja, välja arvatud juhul, kui StrKS näeb ette selgesõnalise erandi. See tähendab, et kui konkreetsele relvale, selle osale või lisaseadmele ei ole StrKS-is sätestatud erandit, tuleb nende käitlemisel järgida StrKS-i nõudeid.

Siseministeeriumi hinnangul tuleb määruse nr 171 muutmise eelnõu seletuskirja lk 3 kolmandat lõiku muuta ja selgitada, et StrKS-i kohaldatakse selliste tsiviilrelvade, tsiviilrelva osade ja tsiviilrelva lisaseadmete käitlemisele, mida ei ole nimetatud StrKS-i § 1 lõike 2 punktides 1 ja 2.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

Riita Proosa 6125185
riita.proosa@siseministeerium.ee